

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
समाजकार्य विशारद (BACHLOR OF SOCIAL WORK) (B.S.W.)

परीक्षा : मे - २०२४

सत्र ३ रे

विषय : समुदाय संघटन आणि सामाजिक कृती (25 CP 3.1)

दिनांक : २४/०५/२०२४

गुण: ६०

वेळ: दु. २.०० ते दु. ४.३०

सूचना: १) सर्व प्रश्न अनिवार्य.

प्र.१ योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

(१०)

१. समुदायाच्या आवडीनुसार ----- करणे हा समुदाय संघटन सरावाचा महत्त्वाचा घटक आहे.
अ) जनवलकालत ब) नियोजन क) समन्वय ड) मूल्यमापन
२. व्यक्तीचा आवश्यक सन्मान आणि नैतिकता ही समुदाय संघटनेची ----- आहेत.
अ) पद्धती ब) साधन क) तत्त्वे ड) मूल्ये
३. समुदाय संघटनेचा ----- हा मुख्य घटक आहे.
अ) सामाजिक विकास ब) नेतृत्व विकास क) सामाजिक भांडवल ड) शाश्वत विकास
४. समुदाय बांधणीमध्ये ----- कृती मदतीची ठरते.
अ) सहकारी ब) समुदाय क) सामाजिक ड) सामुहीक
५. समुदाय संघटनमध्ये ----- ची शक्ती ओळखली जाते.
अ) व्यक्ती ब) समुदाय क) स्थानिक नेतृत्व ड) राजकीय प्रतिनिधी
६. भारतामध्ये खालीलपैकी कोणती चळवळ महिलांची होती?
अ) सविनय कायदेभंग ब) लोकपाल चळवळ क) नर्मदा बचाव आंदोलन ड) चिपको चळवळ
७. माहितीचा अधिकार चळवळ कोणी सुरु केली?
अ) अण्णा हजारे ब) सुंदरलाल बहुगुणा क) मेधा पाटकर ड) एम.के.एस.एस.
८. सामाजिक कृती ही समाजकार्याची ----- आहे.
अ) तत्त्व ब) साधन क) पद्धती ड) तंत्र
९. सामाजिक कृती ----- साठी प्रोत्साहन देते.
अ) सामाजिक न्याय ब) धर्मनिरपेक्षता क) समाजवाद ड) समता
१०. जनवलकालत ही सामाजिक कृतीचे ----- आहे.
अ) तंत्र ब) रणनीती क) साधन ड) पद्धती

प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(२०)

- १) समुदायाचे घटक, वैशिष्ट्ये आणि कार्ये स्पष्ट करा.
- २) समुदाय संघटनेच्या प्रारूपांचे वर्णन करा.
- ३) सामाजिक कृतीची तत्त्वे आणि रणनीती लिहा.
- ४) समुदाय संघटनेची तत्त्वे लिहा.

प्र.३ खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

(१५)

- १) पर्यावरणीय चळवळींचे वर्णन करा.
- २) समुदाय संघटनेचा समाजकार्याच्या इतर पद्धतींशी असणारा सहसंबंध स्पष्ट करा.
- ३) समुदाय संघटकांच्या भूमिका लिहा.

प्र.४ टीपा लिहा (कोणत्याही तीन)

(१५)

- १) सामाजिक चळवळींची व्याप्ती
- २) बचपन बचाओ आंदोलन
- ३) हक्क आधारित दृष्टीकोन
- ४) समुदाय संघटनेची प्रक्रिया

Sub : Community Organization and Social Action (25 CP 3.1)

Instructions: 1) All questions are compulsory

Q.1 Fill in the blanks by choosing correct alternative (10)

1. In community organization practice doing the ----- for a community of interest is most important.
a) Advocacy b) Planning C) Coordination d) Evaluation
2. The essential dignity and ethical worth of the individual is the ----- of community
a) Method b) Tool C) Principle d) Value
3. The ----- has subsequently been as the core of community organizing.
a) Social Development b) Leadership C) Social Capital d) Sustainable Development
4. The ----- action helps in community organizing.
a) Cooperative b) Community C) Social d) Collective
5. The community organization recognizes the power of -----.
a) Individual b) Community C) Local Leaders d) Political Representatives
6. Which of the Following was the Women's movement in India.
a) Civil disobedience Movement b) Lokpal Movement C) Narmada Bachav Andolan d) Chipko Movement
7. Who has started the Right to Information Movement.
a) Anna Hajare b) Sundarlal Bahuguna C) Medha Patkar d) MKSS
8. Social action is ----- of Social Work?
a) Principle b) Tool C) Method d) Technique
9. Social Action provides -----.
a) Social Justice b) Secularism C) Socialism d) Equity
10. Advocacy is the ----- of Social Action.
a) Technique b) Strategy C) Tool d) Method

Q.2 Answer in brief (Any two) (20)

- 1) Explain the components, characteristics and functions of community.
- 2) Describe the models of Community Organization.
- 3) Write the principles and strategies of Social Action.
- 4) Write the principles of Community Organization.

Q.3 Answer any one of the following. (Any one) (15)

- 1) Describe the environmental movements
- 2) Explain the relevance of Community Organization with other methods of Social Work
- 3) Write the roles of Community Organizer

Q.4 Short notes (any three) (15)

- 1) Scope of social movements
 - 2) Bach pan Basho Andolan
 - 3) Right based approach
 - 4) Process of Community Organization
-